

nu weet je het

N°08

2007 ● 2008
N°08 ● 7 maart 2008

- Onze rector over het 'Rapport Soete'
- Projectoproep Industrieel Onderzoeksfonds (IOF)
- Positieve evaluatie tUL
- Aanmoedigingsfonds 'Sturen op succes'
- Voordelen van het wetenschappelijk visum
- Eerste doctoraat biosensorenonderzoek

universiteit
▶▶ hasselt

35 JAAR BOEIEND EN INNOVATIEF

“Opleidingen **exacte** wetenschappen **BLIJVEN** nodig op onze campus”

Rector Luc De Schepper over rapport ‘Commissie Soete’

Als de voorstellen van de ‘commissie Soete’ voor rationalisatie van het hoger onderwijs onverkort worden uitgevoerd, kan een tiental opleidingen hoger onderwijs in Limburg vanaf 2012 in de problemen komen. “Maar zo’n vaart zal het wellicht niet lopen”, zegt rector Luc De Schepper in een gesprek met de redactie.

De tienkoppige commissie Soete werkte een jaar lang in stilte aan een door onderwijsminister Frank Vandenbroucke besteld rapport over de rationalisatie en optimalisatie van het hoger onderwijs in Vlaanderen. De minister vindt immers dat het hoger onderwijs efficiënter kan. Opleidingen worden in dezelfde streek soms dubbel of zelfs in drievoud aangeboden, en sommige opleidingen trekken te weinig studenten om leefbaar te zijn.

RECHTEN

De commissie werd geleid door professor Luc Soete, een Vlaming die verbonden is aan de Universiteit Maastricht, en als dusdanig een ‘objectieve buitenstaander’ voor het Vlaams hoger onderwijs. De andere leden van de commissie waren wel betrokkenen, zoals voorzitter Willy Claes van de Limburgse associatie.

De commissie stelt in eerste instantie voor een voorlopig verbod op te leggen om nog nieuwe opleidingen in te richten. De minister heeft al gezegd dat hij dit voorstel volgt. Dat moratorium zou duren tot 2011. Rector Luc De Schepper: “Opleidingen die al toegekend zijn maar nog niet gestart, zoals onze rechtenopleiding, vallen uiteraard niet onder het verbod.”

“Tijdens die ‘afkoelingsperiode’ moet er gerationaliseerd worden in de bacheloropleidingen, dat zijn de driejarige opleidingen die voorbereiden op ofwel een baan ofwel een academische masteropleiding. De commissie is een kwantitatieve norm overeengekomen. Opleidingen die in 2012 over de drie jaar samen geen 80 studenten tellen moeten een rationalisatieplan hebben. In 2015 wordt die norm opgetrokken tot 115 studenten, maar uiteraard zijn er ook uitzonderingen voorzien.”

WETENSCHAPPEN EN VERKEERSKUNDE

Uit de bijlagen bij het rapport blijkt dat tientallen bacheloropleidingen aan universiteiten en hogescholen die norm niet halen. Rector Luc De Schepper: "Voor ons kan er op basis van de cijfers een probleem met Wetenschappen en Verkeerskunde zijn. Maar verkeerskunde is een unieke opleiding in Vlaanderen, en is daarom vrijgesteld van de norm. Ook voor wetenschappen (chemie, wiskunde, biologie, fysica en informatica), waar er niet alleen bij ons problemen zijn, maar bij alle universiteiten behalve Gent, erkent de minister dat er goede redenen zijn om een uitzondering te maken. Denken we maar aan de noodzaak van die opleidingen voor de kenniseconomie, hun belang voor het valoriseerbare universitaire onderzoek (patenten en spin-offs) en hun cruciale rol als toeleveranciers in andere opleidingen."

"Ook het feit dat er nu al veel te weinig studenten in de wetenschappen zijn is natuurlijk een belangrijk argument om dat opleidingsaanbod net niét in te krimpen. Ten slotte hebben we als argument ook nog het samenwerkingsakkoord met de KULeuven dat we binnenkort gaan ondertekenen. Dit bevat heel wat samenwerkings-elementen voor de wetenschapopleidingen. Ik denk dat die 'norm-80' in 2012 in de praktijk dus geen problemen zal stellen voor de UHasselt, maar uiteraard volgen we dit dossier met argusogen op."

HOGESCHOLEN

Ook aan de hogescholen zijn er enkele kleine opleidingen bedreigd, maar het gaat eigenlijk niet over meer dan één opleiding per hogeschool. In andere gevallen is samenwerking een uitweg. "We hebben in Limburg bijvoorbeeld een professionele bacheloropleiding vroedkunde bij zowel de Katholieke Hogeschool Limburg als de Provinciale Hogeschool Limburg. Die heb-

ben respectievelijk 71 en 64 studenten, te weinig dus. Maar ze hebben ook al een samenwerkingsakkoord, en samen zijn ze wel groot genoeg."

De commissie Soete stelt ook voor om de academische bacheloropleidingen van de hogescholen te laten 'inkantelen' in de universiteiten en die opleidingen, dus volledig te verhuizen naar de universiteiten. Daar wil minister Vandenbroucke nog even over nadenken. Heel begrijpelijk, vindt ook onze rector, want dat is een erg ingrijpende beslissing die veel geld zal kosten. "Wat met het personeel? Wat met de gebouwen? En wat met de hogescholen zelf die alleen de professionele bacheloropleidingen overhouden?"

Ingrid Vrancken

Cultuurcoördinator Associatie

Het bestuurscollege keurde een overeenkomst goed tussen de Universiteit Hasselt, de vzw SOCIUS (PHL) en de vzw STUVOX (XIOS), waarin de drie partners overeenkomen om gezamenlijk een cultuurcoördinator in te zetten.

Deze functie zal vanaf 1 april 2008 worden ingevuld door Lieve Wouters. Zij zal culturele

initiatieven en activiteiten organiseren voor de studenten van de Universiteit Hasselt, de Provinciale Hogeschool Limburg en de XIOS Hogeschool Limburg.

Nieuwe voorzitter en ondervoorzitter

Departement **WNI**

Geert Molenberghs zal het nieuwe 'Instituut voor Biostatistiek en statistische Bioinformatica (IB²)' leiden. Omdat deze nieuwe functie moeilijk verenigbaar is met de functie van departementsvoorzitter, werden in de departementsraad van 23 januari 2008 tussentijdse verkiezingen gehouden.

Prof. dr. Karin Coninx werd als nieuwe departementsvoorzitter verkozen. Gezien zij ondervoorzitter was, werd ook een nieuwe ondervoorzitter verkozen: prof. dr. Marc Aerts. Beiden zijn door de Raad van Bestuur aangeduid voor de periode 24 januari 2008 tot 30 september 2009.

Master in de **ergotherapeutische** wetenschap

De Raad van Bestuur keurde een overeenkomst goed tussen dertien Vlaamse hoger onderwijsinstellingen, waaronder de Universiteit Hasselt en de Provinciale Hogeschool Limburg, inzake de organisatie van een gezamenlijke, interassociatieve master in de ergotherapeutische wetenschap (60 studiepunten).

De KULeuven en de UGent zullen instaan voor de coördinatie; de UGent zal penvoerende instelling zijn. Het aanvraagdossier tot erkenning van de nieuwe opleiding zal voor eind maart 2008 worden ingediend bij de Erkenningscommissie.

Renovatie gebouw **A**

De Raad van Bestuur keurde de gunningsprocedure goed voor de werken aan gebouw A (BIOMED-A). Hiermee is het startschot gegeven voor de renovatie van dit gebouw.

In de planning is voorzien om in eerste instantie gebouw C te renoveren en aansluitend gebouw A.

De uitbreiding van de gebouwen IMO en EDM worden gelijktijdig met de verbouwing van gebouw C uitgevoerd. De werken aan BIOMED-C verlopen vlot en het einde van de werken is voorzien voor de zomerperiode. Tijdens de zomerperiode wordt de verhuis van BIOMED-A naar BIOMED-C voorzien, waarna de werken in BIOMED-A kunnen worden aangevat.

Vereenvoudigde toegang van buitenlandse onderzoekers via 'wetenschappelijk visum'

De federale overheid heeft de toegang tot het land voor buitenlandse onderzoekers vereenvoudigd. Het gaat om een belangrijk initiatief die alle Belgische universiteiten ten goede komt.

Zo kan ook de UHasselt nu met onderzoekers uit niet-EU-landen een zogenaamde 'gastovereenkomst' sluiten, waardoor deze onderzoekers vlot een toegangvisum voor België kunnen bekomen, zonder allerlei vertragende controles. Zij hebben ook geen arbeidskaart meer nodig, zelfs indien zij als werknemer worden tewerkgesteld.

GASTOVEREENKOMST

Kernelement in de nieuwe regeling is de opmaak van een gastovereenkomst door de gastinstelling met de uitgenodigde onderzoeker.

Daarin engageert de rector zich ertoe dat:

1. Er een goedgekeurd onderzoeksproject is met een welbepaalde looptijd en voldoende financiële middelen.
2. De onderzoeker over de nodige wetenschappelijke kwalificaties beschikt, zoals vastgesteld door de bevoegde organen van de universiteit.
3. De onderzoeker over voldoende bestaansmiddelen kan beschikken tijdens zijn verblijf en ook zijn terugreis kan bekostigen.
4. De onderzoeker kan genieten van dezelfde sociale zekerheidsrechten als nationale onderdanen die zich in eenzelfde rechtsverhouding bevinden met de onderzoeksinstelling.

Op grond van dergelijke gastovereenkomst kan de onderzoeker, die voor een langere tijd (meer dan drie maanden) een verblijf beoogt aan de UHasselt, een aanvraag tot machtiging tot een verblijf indienen bij de Belgische diplomatieke post in het land waar hij/zij zijn/haar verblijfplaats heeft of op zijn/haar plaats van oponthoud in het buitenland. Het voorleggen van de gastovereenkomst heeft voor gevolg dat er geen onderzoek wordt ingesteld. Daardoor is er geen doorzending van het dossier vanuit het land van de onderzoeker naar de Dienst Vreemdelingenzaken in Brussel en terug, hetgeen steeds voor aanzienlijke vertraging zorgde.

GEEN ARBEIDSKAART

De onderzoekers moeten nu ook niet meer beschikken over een arbeidskaart. Het belang daarvan is groot: ook onderzoekers die als werknemer via dergelijke gastovereenkomst in dienst komen, hebben vanaf nu geen arbeidskaart meer nodig. Voorheen was de vrijstelling enkel voor postdoctorale bursalen. Enige beperking is dat het over een tewerkstelling van bepaalde duur moet gaan, gekoppeld aan het omschreven project.

Welke onderzoekers komen voor dergelijke procedure in aanmerking? De wet omschrijft het begrip 'onderzoeker' heel ruim. De enige expliciet uitgesloten categorie betreft de onderzoekers die in de hoedanigheid van student, onderzoek komen verrichten met het oog op het behalen van een doctorstitel.

BEPAALEN DUUR

Of en op welke wijze een dergelijke gastovereenkomst kan worden verlengd, is momenteel nog onduidelijk. In ieder geval is de procedure gekoppeld aan een duidelijk omschreven bepaalde duur van het verblijf. Verder is het ook belangrijk te vermelden dat de universiteit gedurende een periode van maximaal zes maanden na het einde van het verblijf financieel verantwoordelijk blijft ten opzicht van de Belgische Staat, voor alle kosten die voor de onderzoeker moeten worden gedaan (gezondheidszorgen, repatriëring) indien hij/zij na het einde van zijn verblijf illegaal in het land blijft.

Mark Smeyers

Het aanmoedigingsfonds: 'Sturen op Succes'

In het nieuwe financieringsdecreet voorziet men middelen voor het zogenaamde Aanmoedigingsfonds. Via deze middelen zal de tweede democratiseringsgolf begeleid worden.

DOELSTELLINGEN

- Stijging van het aantal studenten in het hoger onderwijs
- Participatie van minder vertegenwoordigde groepen
- Meer jongeren die het hoger onderwijs verlaten met een diploma op zak.

Ter herinnering: de eerste democratiseringsgolf (in de jaren 60) had gelijkaardige doelstellingen, en werd mogelijk gemaakt dank zij een aanzienlijke financiële injectie: oprichting van nieuwe universiteiten (onder andere het LUC), gevoelige uitbreiding van het academisch personeel, oprichting van allerhande diensten voor de studenten, onderwijsinnovatie...

In de praktijk richten we ons nu hoofdzakelijk (maar niet uitsluitend) op jongeren van allochtone herkomst omdat hun instroom en doorstroom kan verbeteren.

De instroom steeg tussen 1997 en 2007 van 3.95% naar 5.91%; het slaagpercentage in het eerste jaar bleef hangen rond de 25%, tegen 55% voor autochtonen.

STRATEGIE

1.1. Gedragen beleidsvisie

Sturen op succes is een onderdeel van de opdrachtverklaring van de universiteit, is goedgekeurd door de Raad van Bestuur, en wordt aan de faculteiten voorgelegd.

1.2. Samenwerking met betrokken diensten

De acties worden opgezet in samenspraak met de betrokken diensten: CID, Dienst Promotie, Studentenvoorzieningen, de facultaire onderwijskundigen.

Sturen op succes maakt deel uit van het globale beleid, en wordt dus geïntegreerd in de interne kwaliteitszorg (en visitatierapporten).

1.3. Structuur

Het Managementteam (Bie Nielandt, Steven Lenaers, Marijke Huber) wordt begeleid door de stuurgroep, bestaande uit één ZAP-vertegenwoordiger per faculteit: Chris Masui (TEW), Nan Torfs (Rechten), Veerle Somers (GEN), Karin Coninx (WET). Het geheel wordt geleid door Mieke Van Haegendoren (vicerector).

1.4. Wetenschappelijke opvolging en ondersteuning

Deze gebeurt door het Expertisecentrum gelijke onderwijskansen en SEIN. Ook professor Chris Masui wordt hierbij betrokken.

1.5. Complementariteit van middelen

Sturen op succes wordt gefinancierd door reguliere middelen van de Universiteit Hasselt, aangevuld met een gelijk aandeel van de bijdrage van het Aanmoedigingsfonds. Daarnaast trekken we ook op projectbasis derde geldstroommiddelen aan, met name van de Koning Boudewijnstichting en van het programma 'Manager van Diversiteit' van de Vlaamse overheid.

1.6. Competentie ontwikkelen rond diversiteit voor alle personeel

Dit wordt opgenomen in het programma van de onderwijsprofessionalisering. Allochtonen hebben meer dan andere bevolkingsgroepen behoefte aan aanmoediging en motivatie. Het is aangewezen dat docenten hiermee rekening houden.

ACTIES VOOR 2008

Zij bouwen verder op vroegere activiteiten van het Expertisecentrum gelijke onderwijskansen en van de faculteit TEW. Zij worden verdiept en verbreed, met permanent oog voor het rendement van deze acties.

De aansturing gebeurt voortaan door de Stuurgroep.

Wat de **instroom** betreft is het erg belangrijk om goede contacten uit te bouwen met scholen en met de allochtone gemeenschap verder uit te bouwen.

Op het vlak van de **doorstroom** kunnen we nu al de eerste vruchten plukken van het systeem van sociale registratie: we weten nu perfect wat de vooropleiding is van de allochtone studenten en wat hun studieresultaten waren in het eerste trimester.

Eén en ander laat ons toe om een studievolsysteem op te zetten waarbij ook meteen genoteerd staat aan welke specifieke acties de student deelgenomen heeft; op deze manier kan het rendement van deze acties beoordeeld worden.

Op basis van deze studieresultaten zet INF nog gedurende dit trimester een tutorsysteem op, waarbij succesvolle ouderejaars studiebegeleiding geven aan eerste jaars. BMW zal hiermee starten vanaf dag 1 van volgend academiejaar, en in TEW worden vanaf volgend academiejaar specifieke bijlessen georganiseerd voor Wiskunde (met name voor de studenten met een minder adequate vooropleiding).

Het plan bestaat om voor de opleiding Rechten een tutorsysteem op te zetten met jonge advocaten van de Hasseltse balie.

Naast de soms minder adequate vooropleiding is beperkte kennis van de cultuur van het hoger onderwijs voor studenten van wie de ouders weinig gestudeerd hebben, vaak een sociaal-psychologische struikelblok. Het is erg belangrijk voor hun studiesucces dat studenten zich vlug en goed thuis voelen aan de universiteit. Om aan deze behoefte tegemoet te komen ging het peter/meterproject van start, waarbij – vanaf dag 1 – enkele ouderejaars als p/meter optreden voor een nieuweling.

En wat de succesvolle uitstroom betreft, organiseren we een Summer University, waar afgestudeerden praktisch voorbereid worden op hun eerste stappen naar de arbeidsmarkt.

OPVOLGEN EN BIJSTUREN

De stuurgroep zal nauwgezet opvolgen welke acties succesvol zijn, en welke minder. Meer concreet betekent dit dat de gegevens van de sociale registratie geïntegreerd worden in het studentenvolsysteem en dat de acties waaraan studenten deelnemen geregistreerd worden.

Mieke Van Haegendoren

Lucerna College Genk bezoekt UHasselt

Op 19 februari ontving de Universiteit Hasselt de leerlingen van het Lucerna College en hun ouders op de campus.

In de namiddag konden de leerlingen proeven van het onderwijs aan de UHasselt. Op het menu stond een les rechten, maar ook een bezoek aan het dissectielokaal.

's Avonds vervoegden de ouders de groep. Zij kregen info over wat en hoe studeren aan de UHasselt, en vooral over de rol die de ouders kunnen spelen bij het studieresultaat van hun kinderen. Turkse studenten van deze universiteit beantwoordden de vragen van de leerlingen en hun ouders. Na een rondleiding in de taallabo's, de computerklassen,... kon iedereen op een (lekkere) receptie hardop verder dromen van een toekomst op de UHasselt.

Mieke Van Haegendoren

Positieve evaluatie tUL

Op 18 januari 2001 tekenden het Koninkrijk der Nederlanden en de Vlaamse Gemeenschap in Maastricht het 'Verdrag inzake de transnationale Universiteit Limburg' (tUL-Verdrag). Hierdoor kwam een uniek, grensoverschrijdend samenwerkingsverband tot stand tussen de Universiteit Hasselt en de Universiteit Maastricht.

Een van de verwachtingen was dat de bundeling van onderwijs en onderzoek binnen de tUL zou zorgen voor een grotere doelmatigheid dan mogelijk zou zijn bij een gesplitst aanbod. Ook was het de bedoeling dat de samenwerking tussen de UHasselt en de UM zou leiden tot een versterking van de kennisinfrastructuur in de regio en zou bijdragen tot de vorming van een ééngemaakte Europese ruimte voor hoger onderwijs en onderzoek.

EVALUATIE

Artikel 11 van het tUL-Verdrag voorziet dat de Vlaamse en Nederlandse regering het Verdrag vijf jaar na de inwerkingtreding ervan zouden evalueren. Daarom bracht een gezamenlijke Vlaams-Nederlandse evaluatiecommissie op 11 en 12 januari 2007 een plaatsbezoek aan beide tUL-campusen. Deze commissie legde eind april 2007 haar bevindingen vast in een evaluatierapport dat aan beide ministeries van onderwijs werd aangeboden. Eind januari 2008 werd dit rapport officieel aangeboden aan de tUL, vergezeld van een beleidsreactie namens beide ministeries.

SCHITTERENDE PROEFTUIN

Het oordeel van de evaluatiecommissie over de tUL is positief. De commissie stelt dat er goede onderwijsprestaties worden neergezet en uit haar waardering voor de grote studentenaantallen in wetenschapsgebieden (informatica en biomedische wetenschappen) waarin het over het algemeen steeds moeilijker wordt om studenten aan te trekken. Het onderzoek van de tUL noemt de commissie veelbelovend, ook al is het nog pril gezien de korte bestaansperiode van de transnationale unief.

AANBEVELINGEN

In het rapport worden ook een aantal verbeterpunten opgesomd. Zo moet de akte van de derde

rechtspersoon worden aangepast in functie van de gewijzigde strategie van beide partners. De Nederlandse en Vlaamse overheid moeten de doelstellingen en financieringen ten gevolge van het verdrag op elkaar afstemmen en er moet een oplossing worden gevonden voor de twee sets van wetten en regelgevingen die de tUL de facto nog vaak worden opgelegd.

De belangrijkste aanbeveling van het rapport is de wens tot voortzetting van de tUL. De commissie benadrukt dat zowel de oorspronkelijke initiatiefnemers, als de huidige betrokkenen zeer gemotiveerd zijn om het project te continueren en dat zij steun en de nodige ruimte verdienen. Tevens beklemtoont ze dat de tUL een uniek project is dat reeds interessante resultaten heeft opgeleverd en een schitterende proeftuin is in de open Europese hogeroponderwijsruimte.

Astrid Waterinckx

OPLEIDINGEN IN DE TUL

Biomedische Wetenschappen en Informatica

Met ingang van het academiejaar 2001-2002 droegen de UHasselt en de UM hun onderwijsbevoegdheid in de Biomedische Wetenschappen/Moleculaire Levenswetenschappen en in de Informatica/Kennistechnologie over aan de tUL. Deze opleidingen zijn gebaseerd op de gezamenlijke expertise van de UHasselt en de UM.

Rechten

Vanaf het academiejaar 2008-2009 gaat de opleiding rechten

gradueel van start. Deze opleiding is ontwikkeld op basis van de knowhow van de UM, en wordt ingericht in samenwerking met de KULeuven.

Verkeerskunde

De tUL evalueert momenteel de haalbaarheid van een initiatief 'in de andere richting', namelijk de organisatie van een opleiding verkeerskunde in Maastricht, die gebaseerd zou zijn op de knowhow van de UHasselt.

Nieuwe biosensoren

op basis van diamant helpen bij snel opsporen van ziekten

UHasselt reikt eerste doctoraat voor biosensorenonderzoek uit

Biosensoren zijn zeer gevoelige apparaatjes die ziekten al in een pril stadium kunnen opsporen. In de UHasselt worden sinds 4 jaren de krachten van twee onderzoeksinstituten (BIOMED en IMO) gebundeld om de biosensoren van de toekomst te ontwikkelen.

Op 27 februari werden de resultaten van het eerste doctoraat in het biosensorenonderzoek aan de UHasselt voorgesteld door Veronique Vermeeren die tevens behoort tot de eerste lichte afgestudeerde biomedisch wetenschappers van de UHasselt en de transnationale Universiteit Limburg (tUL).

ONDERZOEK

Bij de ontwikkeling van biosensoren is heel wat achtergrondkennis nodig en een geoliede samenwerking tussen mensen uit verschillende vakrichtingen: dit gaat van artsen over biomedici tot materiaalwetenschappers, elektronici, chemici en fysici.

Professor Luc Michiels (UHasselt-BIOMED), promotor van het doctoraat: "Het biosensorenonderzoek aan de UHasselt startte een 4-tal jaar geleden en bundelt expertise van het Instituut voor Materiaalonderzoek (IMO) en het Biomedisch Onderzoeksinstituut (BIOMED). Inmiddels zijn een 11-tal wetenschappers ingeschakeld in het biosensorenonderzoek dat al 5 keer be kroond werd op internationale symposia. Naast onze interne krachtenbundeling in de UHasselt is er ook al heel wat samenwerking gestart met de Universiteiten van Maastricht, Gent, Antwerpen en Leuven en de onderzoekscentra IMEC en VITO. Ons onderzoek wordt o.m. gefinancierd door de tUL, de UHasselt en de Vlaamse overheid (bv. IWT)."

DOCTORAAT

Veronique Vermeeren: "Tijdens mijn doctoraat werd gebruikgemaakt van synthetisch diamant, aangemaakt door IMO-onderzoekers, voor de ontwikkeling van DNA- en immunosensoren. DNA-sensoren kunnen gebruikt worden bij het opsporen van genetische fouten die mede aan de basis liggen van tal van ziektes (zoals erfelijke ziektes of kanker). De eerste toepassing van immunosensoren zal zich richten op het snel en efficiënt opsporen van onder meer het eiwit CRP in een bloedstaal. Op deze manier kan hartfalen bij patiënten in de toekomst mogelijk sneller en eenvoudiger vastgesteld worden."

ONDERWIJS

Professor Patrick Wagner (UHasselt-IMO): "De master Bio-elektronica en Nanotechnologie (BEN) binnen de opleiding Biomedische Wetenschappen verzekert een brede kijk op het

domein van bio-elektronica en nanotechnologie en een uitstekende voorbereiding op een loopbaan in onderzoek en ontwikkeling in een multidisciplinaire omgeving. Meerdere studenten beogen een doctoraat in het biosensorenonderzoek."

Veronique kan dus nu al rekenen op heel wat opvolgers!

Debora Dumont

Een panel van ervaringsdeskundigen: prof. dr. Paul Janssen, prof. dr. Mieke Van Haegendoren, Marita Granitzer en Ziv Shkedy.

10 jaar VLIR-UOS:

een boeiende vooruitblik!

Op woensdag 13 februari stelde de directeur van VLIR-UOS, samen met enkele ervaringsdeskundigen, een aantal VLIR-UOS programma's voor 'op maat van' de Associatie Universiteit Hogescholen Limburg. Dit gebeurde naar aanleiding van het 10-jarig bestaan van VLIR-UOS en het nieuwe vijfjarenplan.

Rector Luc De Schepper:

"Onze associatie heeft het 10-jarig bestaan van VLIR-UOS aangegrepen om te reflecteren over onze bijdrage aan Universitaire Ontwikkelingssamenwerking, onze 'science sharing' rond ontwikkelingsrelevante thema's. Onze participatie aan zulke projecten is de laatste jaren sterk gestegen. Zo denk ik aan:

- Het korte opleidingsinitiatief van ons Instituut voor Mobiliteit dat ervoor zorgt dat beleidsmakers uit Zuidoost-Azië dit jaar een opleiding krijgen omtrent verkeer in lage inkomenslanden.
- Het project met de universiteit van Kinshasa te Congo waarbij onze faculteit geneeskunde samen met de Congolezen hun curriculum proberen te 'updaten'.
- Het internationale course programme *biostatistics* dat een bekend exportproduct van onze universiteit geworden is. Zo wordt het momenteel gedoceerd in Cuba.
- De grote participatie vanuit onze associatie aan de multidisciplinaire en interuniversitaire VLIR-UOS projecten, genaamd 'Institutionele Universitaire Samenwerking'.
- De diverse lezingen & debatten die georganiseerd worden in het kader van sensibiliseringsactiviteiten."

"Ondanks deze verhoogde participatie, zien we zeker potentieel voor verdere groei. We willen daarom deze initiatieven ook in de toekomst blijven aanmoedigen en ondersteunen. Universitaire Ontwikkelingssamenwerking biedt immers boeiende en unieke kansen aan Vlaamse academici om wetenschappelijk actief te zijn in een internationaal perspectief."

Er werd een overzicht gemaakt van alle VLIR-UOS projecten van de AUHL in de vorm van een postersessie tijdens de receptie. Dit overzicht kregen de deelnemers ook mee in de vorm van een boekje. Extra exemplaren zijn beschikbaar bij Sarah Verlackt, instellingscoördinator ontwikkelingssamenwerking UHasselt.

Sarah Verlackt

Kristien Verbrugghen lichtte het nieuwe vijfjarenplan toe.

Onze bieb werkt mee aan ontwikkeling van 'Open Science Directory'

De toegang tot de wetenschappelijke literatuur is cruciaal voor het onderzoek in ontwikkelingslanden. Tijdschriften kunnen nu via het internet elektronisch worden geraadpleegd. Het aantal 'Open Access'-tijdschriften groeit gestadig zoals we kunnen zien in de Directory of Open Access Journals.

UNO-organisaties zoals WHO, FAO en UNEP hebben hun eigen programma's voor wetenschappelijke instellingen in lage-inkomenslanden. Daarnaast ondersteunen universiteiten en andere organisaties diverse programma's om de toegang tot de literatuur te bevorderen: INASP, eIFL en eJDS.

Deze programma's en projecten hebben elk hun eigen website en zoekinstrumenten. Universiteit Hasselt, IOC en EBSCO hebben samen een centraal informatiepunt/website gecreëerd waarin alle tijdschriften in deze programma's worden ontsloten:

'Open Science Directory' – www.opensciencedirectory.org.

DOEL

- Het creëren van een globaal zoekinstrument voor alle 'Open Access' en speciale programma tijdschriften.
- De toegang tot deze collecties te verbeteren via directe links naar de e-tijdschriften uit de diverse collecties.
- Alle informatie over de collecties is uiteraard beschikbaar op de projectwebsites. Deze websites zijn daarom direct raadpleegbaar vanuit de 'Open Science Directory'.
- De 'Open Science Directory' wil de bestaande programma's niet vervangen. Elk programma heeft zijn structuur en gebruiksvoorwaarden. De onderzoeker (of zijn instituut) zal zich in de eerste plaats moeten registreren bij de verschillende programma's: HINARI, AGORA, INASP-PERI, OARE, eIFL and eJDS om gebruik te maken van deze literatuur. Maar daarna heeft hij een instrument om snel de nodige literatuur te vinden.

INHOUD

- Er zijn nu meer dan 13.000 elektronische tijdschriften opgenomen in de 'Open Science Directory'. Nadat INASP-PERI en eJDS in de collectie opgenomen zullen worden, zal de website meer dan 20.000 titels tellen.
- Open Science Directory bevat diverse collecties van 'Open Access' tijdschriften (bv. Directory of Open Access Journals) en tijdschriften in speciale programma's (HINARI, AGORA, OARE).

DOELGROEPEN

- Instituten (universiteiten, onderzoeksgroepen e.a.) en hun onderzoekers in ontwikkelingslanden.
- Elke organisatie en wetenschapper die in deze collecties geïnteresseerd is.

De 'Open Science Directory' werd ontwikkeld door EBSCO en de bibliotheek van de Universiteit Hasselt naar aanleiding van een vraag van marine-informatiemanagementexperts, actief binnen het kader van het IOC (Intergovernmental Oceanographic Commission of UNESCO) - IODE (International Oceanographic Data and Information Exchange) programma.

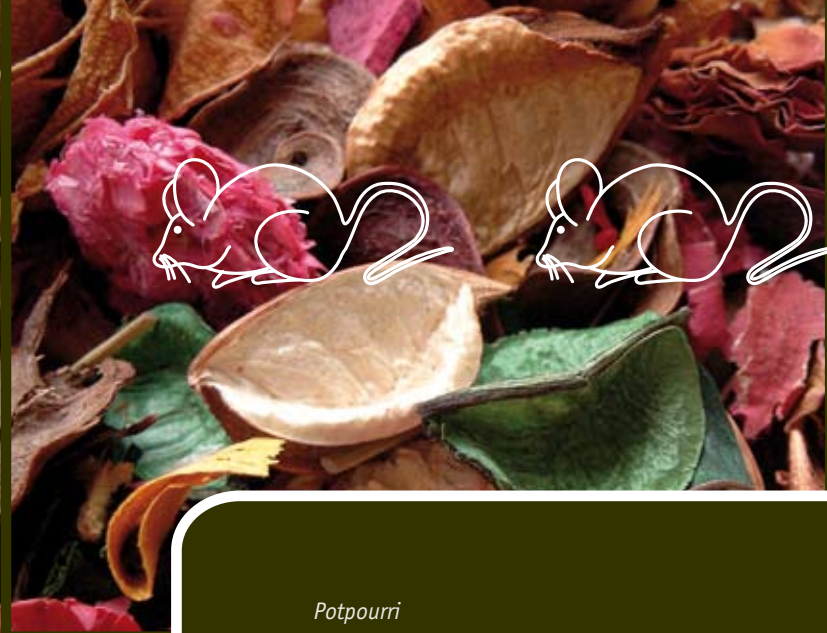
MEER INFO

Het zoekinstrument voor 'Open Access' tijdschriften en specifieke programma's voor ontwikkelingslanden:

<http://www.opensciencedirectory.net/>

Marc Goovaerts

COLUMN

Potpourri

Ik slijp mijn potlood. Column schrijven. Er schiet me weer van alles door het hoofd. Een potpourri van dingen.

Het is me wat te zeggen. Het brandt. Zo'n beetje overal.

Op onze campus! Brand in gebouw C. En dat voor die luttele muisjes en ratjes voor wie we een nieuw luxehotel bouwen. En dan te zeggen dat die beestjes, en dan nog zo weinig mogelijk ervan, ons helpen om een genezing te vinden voor een ziekte die mensen aftakelt.

België staat ook zowat in brand. Of liever de politici staan in brand, van binnen uit. Een soort koorts, die nogal besmettelijk blijkt. Een bloedarmoede, t.t.z. een tekort aan maatschappelijke bekommernis, opgeslokt en opgebrand door een teveel aan ambitie. Ze helpen het land stillekes aan naar de verdoemenis. Ze zetten het in zak en as. Maken er een rokende puinhoop van.

Het kan nog erger. Noord en Zuid. Het Zuiden staat in brand. Een stukske dan toch. Oost-Congo, Kenia. Het smeult op andere plaatsen en af en toe laait het vuur weer op. Het Noorden kijkt koel toe. Ik zie er zelfs een paar die zich in de handen wrijven?!

Ge kunt zien dat Nero op pensioen is. Die zou er zich anders wel mee bezig houden. Met al die toestanden. Geen haar op zijn hoofd (allez ja die paar haartjes achter zijn oren) dat er zou aan denken om zijn voordeel te halen uit die toestanden. Met de ene hand wapens uitdelen, en met de andere met de vinger wijzen, naar die landen met 'slecht bestuur' of zelfs zogezegde 'schurkenstaten'. Wapens uitdelen? Wat zeg ik? Verkopen bedoel ik, en er nog eens geld uitslaan. De ene zijn dood is... juist ja. Dat zijn de echte schurkenstaten. Nero zou het ze wel onder hunne neus wrijven.

Gelukkig zijn er nog goeie branden. De verontwaardiging die bij velen ontvlamt bij de prietpraat van diegenen die beweren voor het Belang van – slechts een deel van - de bevolking te ijveren. In feite trekken ze een smoke screen op, leiden ze vooral de aandacht af, om achteraf sociale voordelen te kunnen afkalven en hun zakken te vullen. En wat stond ik vorige week toch te kijken van het vuur in het hart van die mensen in India die duizenden pasgeboren kindjes redden, en hun moeders erbij. Een beetje fier toch dat onze studenten daar voor een deel ook mogen gaan helpen en een steentje bijdragen.

Vele steentjes maken een berg. Een potpourri van steentjes in allerlei kleuren, met allerlei geuren. En aan de voet van de berg, lekker in het zonnetje, een vuurtje branden, ... waar ondergetekende, hoe kan het anders, een lekker wafeltje kan bakken.

Madam Pheip

Projectoproep

Industrieel Onderzoeksfonds (IOF) 2008

Het Industrieel Onderzoeksfonds (IOF) is een financieringskanaal dat als doel heeft het valoriseren van kennis onder vorm van maatschappelijke en/of industriële toepassingen. Op deze wijze draagt het bij tot de ontwikkeling van toepassingsgericht onderzoek.

IOF-middelen worden enerzijds aangewend voor de cofinanciering van (IOF-)mandaten, en anderzijds om projecten te financieren waarmee wetenschappelijke of technologische capaciteit wordt opgebouwd die de basis kan vormen voor concrete economische toepassingen. Gezien de IOF-middelen op het niveau van de Associatie van de Universiteit Hasselt en de Limburgse Hogescholen worden beheerd, staat de IOF-projectoproep open voor zowel aanvragen vanuit de UHasselt, als vanuit de hogescholen PHL en XIOS.

IOF-MANDATEN

IOF-mandaten zijn mandaten voor postdoctorale onderzoekers die een structurele ondersteuning bieden bij de valorisatie van onderzoeksresultaten. Essentieel hierbij is dat hun activiteiten ingebed zijn in de werking van een onderzoeksinstituut of onderzoekslijn. De mandaathouder zal enerzijds een eigen onderzoeksplan uitvoeren en anderzijds ook actief de onderzoekers van de betrokken onderzoeksgroep(en) ondersteunen bij de uitbouw van hun valorisatiepotentieel. Het IOF zal het postdoc mandaat gedeeltelijk bekostigen voor een termijn van 5 jaar. Mits gunstige evaluatie zijn IOF-mandaten verlengbaar met periodes van 5 jaar.

IOF-PROJECTEN

Een tweede instrument in het kader van het IOF betreft de financiering van projecten die gericht zijn op de valorisatie van onderzoeksresultaten. Doorgaans hebben IOF-projecten als doelstelling een wetenschappelijke vooruitgang/doorbraak dicht bij de marktomgeving te brengen. Ze stellen onderzoekers in staat om de resultaten van reeds uitgevoerd onderzoek verder uit te werken als voorbereiding van een octrooiaanvraag, het oprichten van een spin-offbedrijf, of om het aantal en volume van samenwerkingsprojecten met de industrie te verhogen. De in aanmerking komende projectkosten omvatten personeel, werking en uitrusting. Projecten die in aanmerking komen voor een financiering over een periode van maximaal 1 jaar "korte type IOF-projecten" zijn proof of conceptprojecten, projecten om ad hoc onderzoeksbehoeften te ondersteunen, vermarktingsinitiatieven, haalbaarheidsstudies, of onderzoek ter ondersteuning van octrooiaanvraag.

Onderzoeksactiviteiten die in aanmerking komen voor een toelage op grond van de IOF-middelen volgens het "lange type IOF-project" richten zich op het vergroten van de toepasbaarheid van ontwikkelde kennis. Deze projecten hebben een minimale omvang van 50.000 EUR op jaarbasis en hebben doorgaans een looptijd van 4 jaar.

SELECTIE

De criteria om zowel mandaten als projecten te selecteren, zullen voornamelijk gebaseerd zijn op hun potentieel om het aantal IWT-projecten, contractinkomsten, aangevraagde en toegekende octrooien of het aantal spin-offbedrijven te verhogen. Doel van deze benadering is een duidelijke focus te hanteren voor het stimuleren van toepassingsgericht onderzoek om zo het aandeel van de IOF-middelen dat ter beschikking komt van het onderzoek aan de UHasselt en haar geassocieerde hogescholen te maximaliseren. Mede op basis van deze criteria zal de

IOF-raad advies verlenen aan de Raad van Bestuur van de Associatie over de besteding van de middelen van het IOF in 2008.

HOE EEN MANDAAT OF PROJECT AANVRAGEN?

Kandidaturen voor mandaten en projectvoorstellen dienen uiterlijk **vrijdag 2 mei 2008** worden ingediend bij de Interfacedienst van de Universiteit Hasselt. Vanaf dit jaar moeten alle voorstellen verplicht ingediend worden aan de hand van een sjabloon. Deze sjablonen vindt u samen met de geldende IOF-reglementering terug op de internetwebpagina's van de Interfacedienst UHasselt (www.uhasselt.be/interfacedienst). In deze reglementen vindt u meer details over financiering en duur, aanvraagvoorwaarden, indienen van aanvragen, evaluatie en toekenningen, selectiecriteria, rapportering.

INFOSESSIE IOF

Gezien dit een relatief nieuw financieringskanaal betreft, zal er een korte info sessie gegeven worden op maandag 10 maart 2008.

Voor gedetailleerde info en inschrijvingen kunt u steeds terecht bij de Interfacedienst UHasselt, Elke Piessens, tel.: 011 26 80 26, en via de website:

www.uhasselt.be/interfacedienst.

Elke Piessens

Groot in kleine dingen...

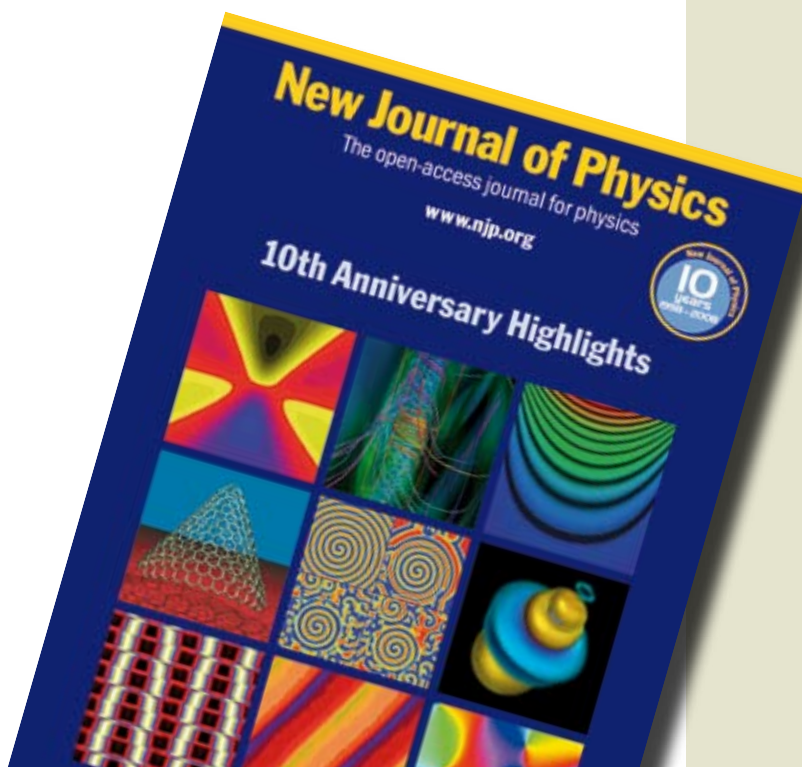
Naar aanleiding van zijn tienjarig bestaan heeft het tijdschrift *New Journal of Physics* (impact factor 3.754) een selectie van zijn publicaties gelauwerd. In de sectie '**Statistical Physics and Complex Systems**', viel deze eer te beurt aan het artikel 'From Maxwell demon to Brownian motor', van C. Van den Broeck, P. Meurs en R. Kawai (*New J. Phys.* 7, (2005) 10).

Professor Chris Van den Broeck: "In dit artikel wordt het probleem opgelost van de Maxwell demon dat rond 1870 door de ontdekker van de elektromagnetische theorie (JC Maxwell) werd geformuleerd. Beschouw de beweging van een zeer klein asymmetrisch voorwerp, bijvoorbeeld een microscopisch pijlpunt, in een warmtebad. Indien dit voorwerp de voorkeur zou vertonen om in een richting te bewegen (bijvoorbeeld die van de scherpe kant), dan zou men hieruit energie kunnen halen (bijvoorbeeld door via die beweging een klein gewicht naar boven te trekken). Dit is echter in strijd met de tweede hoofdwet van de thermodynamica. In de bovenstaande publicatie wordt aan de hand van een microscopisch exacte berekening aangetoond dat er inderdaad geen voorkeursbeweging bestaat. De berekening kan echter ook doorgevoerd worden wanneer men beschikt over twee warmtebaden op verschillende temperatuur. In dit geval bekomt men een microscopische stoommachine waarvan de eigenschappen in detail kunnen worden berekend."

Wie het kleine niet eert is het grote niet waard...

MEER INFO:

<http://www.iop.org/EJ/journal/-page=extra.top5/1367-2630#top>

Doctoraatspromoties

Dan Lin

Doctor in de Wetenschappen: Wiskunde

Doctoraatsproefschrift over 'Classification, Dose-response Modelling, and the Evaluation of Biomarkers in a Microarray Setting'

28 maart 2008 om 15.00 uur in auditorium H5

UHasselt-Jubileumlezingen

Woensdag 12 maart 2008

Voorbij wij en zij?

Multicultureel samenleven in Limburg vandaag

Prof. dr. Johan Ackaert

Universiteit Hasselt

Inleiding door Selahattin Koçak

om 20.00 uur •
Universiteit Hasselt •
auditorium H6 •
Vrije toegang •

Meer info op: www.uhasselt.be/jubileumlezingen

nUweetjeHet is een interne nieuwsbrief van, voor en door
UHasselt-personeelsleden.

Redactieraad: Luc De Schepper | Betty Goens | Geert Molenberghs |
Marjan Vandersteen | Mieke Van Haegendoren

Eindredactie: Ingrid Vrancken | communicatieverantwoordelijke UHasselt

Vormgeving: Dave Bosmans | Mouch Hendrickx | grafisch medewerkers UHasselt

Fotografie: Marc Withofs | fotograaf UHasselt | en anderen

Druk: Repro | Drukkerij UHasselt

Verantwoordelijke

uitgever: Marie-Paule Jacobs | beheerder UHasselt
Universiteit Hasselt | Campus Diepenbeek
Agoralaan | Gebouw D | BE-3590 Diepenbeek